

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEÇA KOSOVA

DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS

Çfarë janë Dhomat e Specializuara të Kosovës?

Dhomat e Specializuara të Kosovës (DHSK) janë gjykatë e pavarur e themeluar prej ligjit të Kosovës, por me seli në Hagë, Holandë.

DHSK-ja ka juridiksion mbi krime kundër njerëzimit, krime lufte dhe krime të tjera sipas ligjit të Kosovës, që pretendohet të jenë kryer midis janarit 1998 dhe dhjetorit 2000; që janë kryer ose që kryerja e tyre ka nisur në Kosovë dhe që autorët e krimeve ose viktimat e krimeve ishin nga Kosova, ose nga Republika Federale e Jugosllavisë.

DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS

AKTAKUZA
DHE PROCEDURA
PARAPRAKE

Kontakti

P.O. Box 47
2501 CA The Hague
The Netherlands

DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS

P.O. Box 47
2501 CA The Hague
The Netherlands

www.scp-ks.org

AKTAKUZA DHE PROCEDURA PARAPRAKE

Çfarë juridiksioni kanë Dhomat e Specializuara të Kosovës?

Dhomat e Specializuara të Kosovës (DHSK) kanë juridiksion mbi krime kundër njerëzimit, krime lufte dhe krime të tjera të përcaktuara në Ligjin për Dhomat e Specializuara dhe Zyrën e Prokurorit të Specializuar (Ligji) që kanë filluar ose janë kryer në Kosovë midis 1 janarit 1998 deri më 31 dhjetor 2000 dhe kanë të bëjnë me pretendimet e Raportit të Asamblesë Parlamentare të Këshillit të Evropës të vitit 2011. Juridiksioni ka të bëjë me krime të kryera nga persona fizikë me shtetësi të Kosovës/Republikës Federale të Jugosllavisë, ose krime të kryera kundër personave fizikë me shtetësi të Kosovës/Republikës Federale të Jugosllavisë.

Çfarë është aktakuza?

Aktakuza është një padi penale me shkrim kundër të dyshuarve për krime të cilat pretendohet të kenë kryer. Në qoftë se Prokurori i Specializuar gjykon se ekziston dyshim i mirëbazuara se i dyshuari ka kryer ose ka marrë pjesë në kryerjen e krimeve, atëherë Prokurori i Specializuar mund të paraqesë një aktakuzë kundër të dyshuarit para gjykatësit të procedurës paraprake. Aktakuza paraqitet konfidencialisht pa njoftuar askënd tjetër, as të dyshuarin.

Aktakuza përmban:

- emrin dhe të dhënat e të dyshuarit;
- një përshkrim të shkurtër të fakteve të çështjes dhe të veprave penale për të cilat akuzohet i dyshuari;
- prova mbështetëse të fakteve të aktakuzës.

Çfarë bën gjykatësi i procedurës paraprake në lidhje me aktakuzën?

Gjykatësi i procedurës paraprake shqyrton provat mbështetëse të aktakuzës dhe përcakton nëse ekziston dyshim i bazuar mirë kundër të dyshuarit. Brenda gjashtë muajsh, gjykatësi i procedurës paraprake vendos nëse do ta konfirmojë ose të hedhë poshtë tërësisht ose pjesërisht aktakuzën. Pasi aktakuza konfirmohet prej gjykatësit të procedurës paraprake, i dyshuari bëhet i akuzuar. Aktakuza e konfirmuar i jepet të akuzuarit në një gjuhë që i akuzuari kupton. Aktakuza bëhet publike jo më vonë se paraqitja e parë e të akuzuarit para gjykatësit të procedurës paraprake.

Çfarë është ‘paraqitja e parë’?

Paraqitja e parë organizohet nga gjykatësi i procedurës paraprake për të siguruar respektimin e të drejtave të të akuzuarit. Për shembull, gjykatësi i procedurës paraprake siguron që të respektohet e drejta e të akuzuarit që të ketë mbrojtës. Në paraqitjen e parë, të akuzuarit i lexohet aktakuza në një gjuhë që i akuzuari kupton. Gjykatësi i procedurës paraprake siguron që i akuzuari ta ketë kuptuar aktakuzën. Gjithashtu i akuzuari do të informohet se brenda 30 ditësh nga paraqitja e parë, i akuzuari duhet të deklarojë nëse është fajtor ose i pafajshëm, ose nëse dëshiron, mund ta bëjë këtë menjëherë në paraqitjen e parë.

Paraqitja e parë mbahet brenda shtatë ditësh pasi të akuzuarit i është dhënë aktakuza.

Çfarë të drejtash ka i akuzuari?

Ligji i mundëson të akuzuarit një numër të drejtash. Për shembull, i akuzuari supozohet i pafajshëm deri kur fajësia e tij të provohet jashtë çdo dyshimi të arsyeshëm. Dhomat e Specializuara të Kosovës mbrojnë të drejtat themelore të të akuzuarit të parapara në Kushtetutën e Kosovës dhe në Ligj, ndër të cilat mundësimi i kohës së mjaftueshme për përgatitjen e mbrojtjes së vet. I akuzuari ka të drejtë të ketë mbrojtës nga Lista e Mbrojtësve të DHSK-së. Nëse i akuzuari nuk ka mjete të mjaftueshme për të paguar mbrojtësin, atëherë DHSK-ja i cakton mbrojtës me shpenzime të DHSK-së. I akuzuari ka të drejtë të gjykohet brenda një kohe të arsyeshme duke qenë i pranishëm.

Pjesëmarrja e viktimave

Pas konfirmimit të aktakuzës prej gjykatësit të procedurës paraprake dhe pasi aktakuza është bërë publike, një person mund të bëjë kërkesë për t'u pranuar si viktimë pjesëmarrëse, nëse ai person mendon se ka pësuar dëmtim fizik, material ose mendor si pasojë e drejtpërdrejtë e cilësdo prej veprave penale të përshkruara në aktakuzë. Zyra e Pjesëmarrjes së Viktimave do të ofrojë informacion mbi mënyrën e paraqitjes së kërkesës prej viktimave dhe do të vendosë në faqen e DHSK-së në Internet formularin e kërkesës. Në lidhje me kërkesat për pjesëmarrje, vendimi merret nga një gjykatës. Viktimat pjesëmarrëse që pranohen formojnë një ose më shumë grupe sikurse vendoset prej një gjykatësi/gjykatësve.

Grupet e viktimave përfaqësohen nga mbrojtës të Listës së Mbrojtësve të DHSK-së.

Çfarë ndodh më tej?

Gjykatësi i procedurës paraprake mundëson që të mos ketë vonesa të paarsyeshme të nisjes së procedimit. Për shembull, gjykatësi i procedurës paraprake mund të mbajë seanca nëse është e nevojshme për përgatitjen e procedimit dhe për të vendosur në lidhje me kundërshtime fillestare të ngritura prej të akuzuarve. Prokurori i Specializuar duhet t'i tregojë Mbrojtjes provat mbështetëse të aktakuzës dhe deklaratat e të gjithë dëshmitarëve të cilët Prokurori i Specializuar synon të thërrasë në gjykim. Edhe Mbrojtja duhet t'i tregojë Prokurorit të Specializuar një listë të dëshmitarëve dhe të provave që synon të përdorë. Ky quhet procesi i nxjerrjes së materialeve. Pas kryerjes së përgatitjeve, gjykatësi i procedurës paraprake ia kalon dosjen e çështjes trupit gjykues.